

7. ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

7.1 Γενικά

7.1.1 Στη διάρκεια του 1991 οι δραστηριότητες του Τμήματος επικεντρώθηκαν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών και προβλημάτων που προέκυψαν από την παρατεταμένη ανομβρία των τελευταίων τριών χρόνων, στη συνέχιση των κατασκευαστικών εργασιών για τη συμπλήρωση των μεγάλων έργων υδατικής ανάπτυξης, στη λειτουργία και συντήρηση των υφισταμένων έργων, στον προγραμματισμό, μελέτη και κατασκευή τοπικών έργων υδατοπρομήθειας, άρδευσης και αποχέτευσης.

7.1.2 Το 1991 ήταν ένας εξαιρετικά δύσκολος χρόνος γιατί η βροχόπτωση (υδρολογικό έτος Οκτώβριος 1990 - Σεπτέμβριος 1991) ήταν μόνο 282 χιλιοστά (56% της μέσης ετήσιας) αλλά και γιατί ήταν ο τρίτος χρόνος κατά σειρά που η βροχόπτωση υπήρξε κάτω από τη μέση ετήσια. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να παρατηρηθεί ελάχιστη ροή και αποθήκευση νερού στα φράγματα, μερικά από τα οποία άδειασαν μέχρι το καλοκαίρι του 1991.

7.1.3 Η περίοδος όμως Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 1991 υπήρξε πιο ευνοϊκή και η βροχόπτωση που παρατηρήθηκε ιδιαίτερα το Δεκέμβριο ήταν πολύ ικανοποιητική.

7.2 Ανομβρία και Μέτρα Αντιμετώπισής της

7.2.1 Σαν αποτέλεσμα της μειωμένης βροχόπτωσης και της ελάχιστης ροής νερού στα φράγματα κατέστη αναγκαία η λήψη έκτακτων μέτρων για αντιμετώπιση της εξαιρετικά δύσκολης κατάστασης που δημιουργήθηκε.

7.2.2 Τα έκτακτα μέτρα αφορούσαν την περικοπή του νερού τόσο για ύδρευση όσο και για άρδευση, την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας πόλεων και χωριών με εξοπλισμό και τη σύνδεση αδρανουσών γεωτρήσεων, την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων, την

αξιοποίηση του υδροφόρου στρώματος Γαρύλλη, τον εμπλουτισμό του υδροφόρου στρώματος Ζακακίου, την αξιοποίηση των διαθέσιμων υπόγειων και επιφανειακών υδατικών πόρων, την επιδότηση ανόρυξης γεωτρήσεων σε αστικές περιοχές και την εκστρατεία διαφώτισης του κοινού.

7.2.3 Παράλληλα μελετήθηκαν και εκτελέστηκαν πολλά έκτακτα σχέδια που κρίθηκαν αναγκαία για την αντιμετώπιση της ανομβρίας.

7.2.4 Διαφοροποιήθηκε προσωρινά η πολιτική αξιοποίησης των υδατικών έργων και οι αρδευτικές ανάγκες αφέθηκαν να καλυφθούν κατά το πλείστον από τους υπόγειους υδατικούς πόρους, ενώ το νερό από τα κυβερνητικά υδατικά έργα χρησιμοποιήθηκε σχεδόν αποκλειστικά για κάλυψη των υδρευτικών αναγκών.

7.2.5 Με τις βροχές του Δεκεμβρίου τερματίστηκε η ανομβρία του 1991 και η λύση ανάγκης, δηλαδή της εισαγωγής νερού από το εξωτερικό, κατέστη τελικά αχρείαστη. Προκηρύχθηκαν όμως προσφορές για μονάδα αφαλάτωσης στη Δεκέλεια που υποβλήθηκαν τον Οκτώβριο 1991 και άρχισε η αξιολόγησή τους. Παράλληλα άρχισε η κατασκευή των έργων σύνδεσης της μονάδας με τον αγωγό Χοιροκοιτίας-Αμμοχώστου.

7.3 Σχέδιο Νοτίου Αγωγού

7.3.1 Οι κατασκευαστικές και άλλες εργασίες της πρώτης φάσης του έργου συνεχίστηκαν με ικανοποιητικό ρυθμό και με βάση το αναθεωρημένο χρονοδιάγραμμα. Τα μόνα έργα που απομένουν να συμπληρωθούν είναι το Τριτεύον Αρδευτικό Δίκτυο Κοκκινοχωριών, το Αρδευτικό Έργο Αθαιίνου και το Σύστημα Τηλεμετρίας.

7.3.2 Όσον αφορά τη δεύτερη φάση του έργου, συνεχίστηκε η διάνοιξη της σήραγγας εκτροπής Διαρίζου η οποία μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου έφθασε στα 9 480 μέτρα. Επίσης συνεχίστηκε η κατασκευή του Αρδευτικού Δικτύου Ακρωτηρίου και των

Διυλιστηρίων Λεμεσού και σχεδόν ολοκληρώθηκαν οι εργασίες σχεδίασης και ετοιμασίας προσφορών για τον αγωγό Τερσεφάνου-Λευκωσίας και των Αρδευτικών Δικτύων Κιτίου και Παρεκκλησιάς.

7.3.3 Τέλος άρχισε η μελέτη των επιπτώσεων στο περιβάλλον από το φράγμα Κούρη και τα προτεινόμενα έργα υδατικής ανάπτυξης Πάφου.

7.4 Αρδευτικό Έργο Χρυσοχούς

7.4.1 Συμπληρώθηκε η πρώτη φάση του Αρδευτικού Έργου Χρυσοχούς και προωθήθηκαν σε ικανοποιητικό ρυθμό οι εργασίες της δεύτερης φάσης.

7.5 Διάφορα Άλλα Αρδευτικά Έργα

7.5.1 Εγιναν οι προκαταρκτικές μελέτες και ζητήθηκαν προσφορές για την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών για το έργο Διαρίζου-Εζουσα. Πρόκειται για μεγάλο αρδευτικό έργο εκμετάλλευσης των υδατικών πόρων των δύο ποταμών με ιδιαίτερη σημασία για την τοπική ανάπτυξη.

7.5.2 Συμπληρώθηκαν τα λεπτομερή κατασκευαστικά σχέδια για το φράγμα Ξυλούρικου.

7.5.3 Συμπληρώθηκαν όλες οι διεργασίες και ζητήθηκαν προσφορές για την κατασκευή του φράγματος Βυζακιάς.

7.6 Ιδρυση Ενιαίου Φορέα Υδάτων

7.6.1 Έχουν συμπληρωθεί οι εκθέσεις που αναλήφθηκαν για τη δημιουργία Ενιαίου Φορέα Υδάτων και υποβλήθηκαν στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη απόφασης αναφορικά με τη μορφή που θα έχει ο φορέας. Οι συμπληρωματικές αυτές μελέτες κρίθηκαν αναγκαίες

για να μελετηθούν ορισμένες νέες παράμετροι που δεν λήφθηκαν υπόψη στην αρχική μελέτη.

7.7 Συντήρηση Υδατικών Έργων

7.7.1 Ταυτόχρονα με την κατασκευή των μεγάλων υδατικών έργων δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην αναβάθμιση της λειτουργίας και συντήρησής τους. Για τον λόγο αυτό τα έργα εφοδιάστηκαν με εγκαταστάσεις ηλεκτρονικών συστημάτων, όπως συσκευές παρακολούθησης της συμπεριφοράς των έργων, τηλεμετρήσεων, κεντρικού ελέγχου λειτουργίας κ.ά. που έχουν σκοπό την άμεση συγκέντρωση όλων των πληροφοριών που χρειάζονται για την έγκαιρη λήψη αποφάσεων για τη λειτουργία των έργων. Για τη συντήρηση και ενίσχυση τόσο των συστημάτων αυτών όσο και των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, προωθήθηκε η ενδυνάμωση της Μηχανολογικής και Ηλεκτρολογικής Υπηρεσίας του αρμόδιου τμήματος.

7.8 Υδρολογικές Μελέτες

7.8.1 Συνεχίστηκε η συγκέντρωση και ανάλυση υδρολογικών και υδρογεωλογικών στοιχείων που κάλυψαν τα ακόλουθα:

- μετρήσεις ροής ποταμών από 53 σταθμούς ρυθρομέτρων εφοδιασμένων με αυτογραφικά όργανα,
- μετρήσεις αυξομείωσης της στάθμης υπογείων υδάτων από 1 230 γεωτρήσεις όπου η μέτρηση γίνεται δυο φορές το χρόνο και από 416 γεωτρήσεις όπου η μέτρηση γίνεται μια ή δυο φορές το μήνα,
- μετρήσεις απόδοσης σε 127 πηγές με συχνότητα μια φορά το μήνα και σποραδικές μετρήσεις σε άλλες 93 πηγές,
- μετρήσεις ποιότητας νερού,

- υπολογισμός της άντλησης από περίπου 16 000 γεωτρήσεις,
- εμπλουτισμός των υδροφόρων στρωμάτων Γερμασόγειας, Δέλτα Κούρη, Ακρωτηρίου και Ξεροπόταμου,
- δημιουργία Τράπεζας Πληροφοριών,
- έρευνα για τον έλεγχο της εξάτμισης από τα φράγματα και μείωση των απωλειών.